

GREINING

HVØR SKAL STÝRA VI >>UMSITINGARFØROY ELLA >>FRAMLEIÐSLU

Politiska stríðið móti ársenda vísir enn eina ferð, at júst nú stendur politiska stríðið aftur um hvør skal ahava ágóðan av stóru samfelagsinntøkunum

Árni Gregersen

Við buldri og braki og við bert einari atkvøðu til avlops í flestu atkvøðugreiðslunum, eydnaðist at fáa eina figgjarlóg samtykta fyri 2016.

Sama var við teimum atknýttu lógunum, sum skulu tryggja at figgjarlógin heldur og at inntøkur og útreiðslur javnviga.

Talan er um fyrstu figgjarlógina hjá nýggju samgonguni, sum var skipað eftir valið 1. september.

Tað gekk skjótt hjá andstøðuni úr farna valskeiði at skipa samgongu. Javnadarflokkurin, Tjóðveldi og Framsókn avgjórdu at skipa landsstýri og longu hálvan september var klárt at fara til arbeiðis.

Fyri samgonguna hevði so at siga alt seiansta valskeið verið eitt valstríð, men gjøgnum alt 2015 var føroyskur politikkur merktur av, at val skuldi haldast í seinasta lagi á heysti.

Retorikkurin harnaði út á árið og fyri tey, sum fylgdu við sást skjótt, at tað neyvan fór at renna saman millum samgongu og andstøðu. Til tess var politikkurin ov ymiskur.

Tí gjrðist valstríðið í veruleikanum eitt stríð millum tveir blokkar – ein borgarligan og ein vinstrahallan saman við Framsókn.

At býta virðini

Politikkur snýr seg í stóran

mun um at býta virðini í samfelagnum. At skipa fyri, hvør fær ágóðan av teimum virðum, sum samfelagið hevur.

Politikkur og fólkaræði snýr seg eisini um at velja tey, sum skulu standa fyri hesum býti og snikka lógir til, so hetta verður framt eftir teimum áhugamálum, sum meirlutin av veljarunum hava.

Hetta er einfalt sagt, men grundleggjandi eru fólka-valdu politikkarnir ikki nógv øðrvísi enn vanligir borgarar, sum eisini hava áhugamál. Tey røkja síni egnu áhugamál, men so sanniliga eisini áhugamálini hjá teimum, sum hava valt politikararnar á ting.

Í Føroyum hevur tað víst seg seinnu árin, at tað er komin ein gjógv millum stóran part av veljarunum.

Gjógvin gonur í breiðastu merking millum tey, sum eru partur av “framleiðsluføroyum” og tey sum kunnu kallast fyri “umsitingarføroyar”.

Seinni parturin eru tey, sum fyri ikki so mongum árum síðani finga ein stóran part av inntøkunum frá blokkstuðlinum, men sum nú verða lønt av teimum pengum, sum almennu Føroyar taka inn sum skattur og avgjöld.

Sjálvandi var tað soleiðis og er soleiðis, at bæði stóri blokkurin fyrr og skatta- og avgjaldsinntøkurnar nú,

Samgongan hjá Aksel V. Johannesen, løgmanni, skal vísa gott politiskt hondverk, skulu breiðar politiskar semjur gerast í 2016

verða brúktar til at gjalda tænastrarnar í vælfærdar-samfelagnum, men sum tað kemur meira og meira fram í almenna kjakinum, so er hetta ein fatan, sum skapar gjónna.

Í hinum partinum, “framleiðsluføroyum” er ein upp-fatan, sum sigur, at tað er avgerandi neyðugt, at vinnulívið hevur góðar treytir og kanna skapa arbeiðspláss og framburð.

Um hetta verður skapt

úr almennum tilfeingi ella framíhjárættindum, so metir hesin parturin av Føroyum, at skulu Føroyar hava eina framtíð, so má hesin parturin styrkjast og “umsitingarføroyar” minkast.

Hesin parturin heldur, at alt sum tað almenna tekur frá vinnuni, verður latið “umsitingarføroyum” og verður ikki brúkt skilagott.

Broytingin

Eisini landsstýriskvinnan við figgjarmálum, Kristina Háfoss, Tjóðveldi, bjóðar til politiskt samstarv og breiðar semjur í hesum árinum

Í seinasta valskeiði ráddi ein borgarlig samgongan fyri borgum.

Hóast hendan samgonga í útgangsstøðinum meira tekur undir við sjónarmiðunum hjá “framleiðsluføroyum”, so ásannaði hon gjøgnum seinastu fyra árin, at neyðugt er at taka pening inn frá vinnuni, so tað framvegis ber til at hava eitt væl-virkandi samfelag.

Meðan ein av flokkunum fór til val í 2011 við at siga,

at onki tilfeingisgjald skuldi áleggjast vinnuni, so gjrðist hetta veruleiki í seinasta valskeiði.

Nú er spurningurin tí ikki um tilfeingisgjald, men heldur um hvussu nógv og hvat er rímuligt.

Generellu broytingarnar í samfelagnum hava gjørt, at skal samfelagið rekast á tí støði, vit kenna tað í dag, so er neyðugt, at vinnan eisini letur part av vinninginum til at gjalda fyri væl-